

Sygn. akt V KK 212/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Pietruszyński

SSN Barbara Skoczowska

Protokolant Patrycja Kotlarska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Andrzeja Pogorzelskiego,
w sprawie K. M.

skazanego z art. 198 k.k. i in. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 9 listopada 2016 r.,

kasacji wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego
na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 23 lutego 2016 r., sygn. akt IV Ka (...),

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w S.

z dnia 17 czerwca 2015 r., sygn. akt VI K (...),

- 1. uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczenia o
środku karnym z art. 41a § 2 k.k. i sprawę w tym zakresie
przekazuje Sądowi Okręgowemu w S. do ponownego
rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;**
- 2. wydatkami postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 17 czerwca 2015 r. [sygn. akt VI K (...)] K. M. został uznany winnym czynu z art. 198 k.k. z zw. z art. 208 k.k. z zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. za które to przestępstwo wymierzono mu karę 2 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz orzeczono na podstawie art. 46 § 1 k.k. na rzecz pokrzywdzonej kwotę zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w wysokości 50.000 zł.

Od tego orzeczenia apelację wniósł zarówno oskarżony, jak i oskarżyciel publiczny.

Prokurator Rejonowy w S. zarzucił na podstawie art 438 pkt 1 k.p.k. *„obrazę prawa materialnego, tj. art. 41a § 2 k.k. poprzez jego niezastosowanie i nie orzeczenie wobec oskarżonego K. M. określonego w tym artykule środka karnego w postaci zakazu kontaktowania się z pokrzywdzoną M. M. i zbliżania się do niej na określoną odległość, w sytuacji gdy skazanie oskarżonego min. za czyn określony w art 198 k.k., a więc występki przeciwko wolności seksualnej na szkodę małoletniej i wymierzenie wobec niego kary pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania obligowało Sąd do orzeczenia wskazanego środka karnego.”*

Następnie wniósł o zmianę wyroku przez orzeczenie wobec K. M. środka karnego w postaci zakazu kontaktowania się z pokrzywdzoną M. M. i zbliżania się do niej na odległość 400 m na okres 5 lat.

Z kolei obrońca oskarżonego zarzucił wyrokowi Sądu I instancji szereg błędów w ustaleniach faktycznych oraz naruszenie art. 170 § 1 k.p.k. w zw. z art. 185a k.p.k., a także art. 5 § 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k.

Wniósł następnie o zmianę wyroku i skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie o zmianę wyroku i uznanie, że jego mandant dopuścił się jedynie czynu z art. 208 i wymierzenie za ten czyn kary.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w S. z dnia 23 lutego 2016 r. [sygn. akt IV Ka (...)] zmieniono wyrok Sądu I instancji w ten sposób, że:

- na podstawie art. 41a § 2 kk orzeczono wobec oskarżonego zakaz kontaktowania się przez niego z pokrzywdzoną M. M. oraz zakaz zbliżania się do niej na odległość mniejszą niż 150 metrów,

- za podstawę prawną powyższego i zawartych w jego części dyspozytywnej rozstrzygnięć przyjęto, na podstawie art. 4 § 1 k.k., przepisy kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015r.,

W pozostałym zakresie wyrok utrzymano w mocy.

Od powyższego prawomocnego orzeczenia kasacje wniósł Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny oraz obrońca skazanego.

Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny zarzucił przedmiotowemu wyrokowi *„rażące i mające wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 43 § 1 k.k. w zw. z art. 39 pkt 2b k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r., polegające na orzeczeniu wobec K. M. środka karnego w postaci zakazu kontaktowania się z pokrzywdzoną M. M. oraz zakazu zbliżania się do niej na odległość mniejszą niż 150 metrów bez wskazania okresu, na jaki zakazy te orzeczono, w sytuacji gdy przepis art. 43 § 1 k.k. przewidywał możliwość ich orzeczenia na okres od roku do lat 15.”*

Podnosząc powyższy zarzut Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tej części do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w S.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego zasługiwała na uwzględnienie. Nie budzi wątpliwości, że środek karny opisany w art. 39 pkt 2b k.k. (zarówno w brzmieniu przed jak i po dniu 30 czerwca 2015 r.), zgodnie z dyspozycją art. 43 § 1 k.k. ma co do zasady charakter terminowy, tj. czas jego trwania określa się w latach w zakresie od 1 roku do lat 15. W przypadku zaś ponownego skazania za umyślne przestępstwo z użyciem przemocy, w tym zwłaszcza przemocy wobec osoby najbliższej, zakaz ten można orzec dożywotnio (w brzmieniu sprzed 30 czerwca 2015 r. – na zawsze) – vide art. 41a § 3 k.k.

Zgodzić się zatem należy z wyrażonym przez Sąd Najwyższy poglądem, że *„skorygowanie, po ponownym rozpoznaniu, zaskarżonej kasacją części wyroku przez wskazanie przez jaki okres obowiązywać będzie orzeczony zakaz i nakaz nie jest orzeczeniem niekorzystnym z punktu widzenia J.Ł. (...) zakaz zbliżania się do pokrzywdzonych jest bowiem możliwy do wykonania, nawet wtedy, gdy nie określono przez jaki czas środki te mają obowiązywać. Określenie takie, a więc*

wskazanie terminu końcowego wykonywania środka jest natomiast korzystne dla skazanego.” (tak w wyroku z dnia 17 września 2015 r., sygn. akt III KK 299/15).

Bezterminowe (a więc dożywotnie) trwanie zakazu jest przewidziane w polskim kodeksie karnym, lecz nie mogłoby zostać w takiej formie orzeczone w realiach niniejszej sprawy. Stanowiłoby to wtedy naruszenie art. 43 § 1 k.k. przez jego niezastosowanie i art. 41a § 3 k.k. przez jego zastosowanie.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji. Sąd odwoławczy w ponownym postępowaniu winien rozważyć, w jakim zakresie temporalnym należałoby orzec środek karny z art. 39 pkt 2b k.k. wobec skazanego, ewentualnie czy też zachodzi konieczność uchylecia orzeczenia w tym zakresie i przekazania go do rozpoznania Sądowi I instancji.

R. G.